

Pokret in duh

Mnogi, ki stoje izven bistvenih osnov pokreta ZZZ, — tisti, ki so mu sovražni, pa tudi mnogi tihi simpatizerji, pokretu ne morejo biti pravični. Sami zrastle s preteklostjo in njenimi borbami vidijo tudi v našem gibanju samo nadaljevanje starih — za nas trhlj — oblik življenja.

Po miselnosti teh ljudi nas program ne prinaša ničesar bistveno novega. Za sovražnika je samo tekma za moč in oblast, za mnoge prijatelje pa samo dedič one delavske krščanske socialne smeri, kakor jo je pri nas začrtal pokojni dr. Krek.

Da, mi smo dediči duha in smeri pokojnega delavskega in slovenskega Evangelista. Ko so se mu drugi, ki ga toliko podarjajo v besedi, izneverili in dejanju in ga praktično zavrgli, so prvi pionirji ZZZ zavržene temelje Krekovega delovanja vzdicali v stavbo kot ogelni kamen svojih prizadevanj in svojega programa. Na tem smo vztrajno zvesto delali.

Krivična je taka sodba naših nasprotnikov, sodba naših prijateljev pa je prava, a vendar zelo, zelo nepopolna. Temelji začetnega krščanskega socialnega gibanja so ostali nedotaknjeni, a časi so se zavrteli. Razmere so se spremenile. Novo življenje zahteva novih praktičnih oblik, nalaga nove težke odgovorne naloge.

Tesna povezanost z življenjem jih sama diktira. Samo sterilnost in okostenelost se jim upira. Če bi torej v novih časih igrali v svojem pokretu nesmiselne posnemovalce starih časov, bi sebi dali spričevalo velike revščine. Sebi bi seveda tako olajšali nalogo, toda naši uspehi bi bili samo trenutne vrednosti.

Praksa je pokazala, da je naše načelno gledanje na življenjske prilike na celi črti v nasprotju z njimi in da teh prilik ni mogoče preobrniti s starimi gesli in starimi metodami. Treba je nasprotno ustvariti nov svet, nov krščanski in zato zares pravičen red.

Demontirati moramo star stroj družabnega in organizacijskega ustroja. Treba ga je preliti, treba je novega, modernega.

ZZZ zato ne more kopirati starih strokovnih pokretov, ne more slediti njihovim zastarelim borbam, ne more se zadovoljiti s politiko nerganja in samega vpitja. ZZZ mora iz svojih občestvenih narodnih in verskih temeljev rasti za naš delavski stan in za njegovo zmago na teh temeljih. Na večno veljavnih osnovah je tako nositeljica nove dobe in stvariteljica nove, organsko zgrajene, med seboj po interesih in dolžnostih povezane človeške družbe.

To je naša naloga. To je težka, odgovorna naloga. To ni prerivanje za mesta in za oblast. To delo nasprotno zahteva velikega, po človeško sojeno, prav za prav nedosegljivega idealizma in v njem smisla za žrtve. Ta naloga je zato z ozirom na življenjski prostor ZZZ naravnost neizpolnjiva, če jo presojamo samo po naših človeških močeh. ZZZ je zanje sama prešibka. Vsi njeni nesebični sodelavci ji tudi z neprestanim delom ne morejo biti sami kos. Tako velika je ta naloga, da bi nas moralo biti strah pred njeno veličino. V strahu bi morala umreti naša vera v našo zmago in z njo ljubezen do dela, ko bi bili sami.

Toda ZZZ ni sama. Njeni delavci niso osamljeni. Ti gradijo v velikem občestvu božje družine v Cerkv. Tam zajemajo svoj idealizem, tam vero, tam upanje v zmago in ljubezen do dela.

Kakor je prva Cerkev nebojglena zrastle proti času in njegovim prilikam iz velikega binkoštnega Duha, tako se zanašamo sinovi Cerkev na istega Duha, da nam bo dal pravega razumevanja časovnih prilik, zdravega duha zrele presoje, da bomo v negotovosti prav hodili, prav ravnali in z ognjevitostjo delavnosti idealnih pobornikov za pravičen red zmagovali in zmagali.

ZZZ je majhna, Duh pa je velik. K velikim nalogam prosimo kot katoličani njegovega vodstva in njegovega razsvetljenja. Mi smo kakor zrno, ki je padlo v rodovitno zemljo. Toda zrno samo je mrtvo, ne raste, ne rodi. Tudi v najboljši zemlji segnijo. V zrnu je v klici nevidno življenje, ki ga nobena človeška roka ustvariti ne more. Mi verjemo: življenje v zrnu je od Boga. Življenje v ZZZ mora biti resnično tudi samo od tam, od Duha. Po Njem bomo rastle v novo dobo. Po Njem bomo kos svoji nalogi. Razsvetljeni po

I. Slovenski delavski tabor

Trideset, štirideset let se je pri nas bila borba za to, kam se bo opredelilo naše delavstvo; ali bo šlo v borbi za svoje pravice in za upoštevanje stanu v strnjeni vrsti s slovensko narodno celoto, ali bo šlo proti njej. Ali bo gradilo svojo bodočnost na krščanskih osnovah življenja, ali bo sledilo slepilnim geslom židovskih in frimazonskih bogusovražnih propagatorjev. Od tega, kam se bo nagnil delavski stan, prav od tega je končno odvisna usoda celega naroda.

Resne, preudarne može, ki so gledali v bodočnost, je zato v dno duše zazebla misel, da bi bilo mogoče, da se delavski stan izneveri krščanskim osnovam stanu, obenem svetim slovenskim izročilom naših dedov in pradedov.

Nasprotniki so se vrgli na svoj uničevalen posel z živlostjo, ki bi bila vredna drugačnih ciljev, kakor so jih ti imeli. Rušili so z neverjetno vztrajnostjo in zagrizenostjo po naših industrijskih centrih vero in moralo delavstva in ga tirali dobesedno v brezdušni boljševisem. Hoteli so najprej tam uničiti poštenost in zvestost. Potem so imeli načrt z nasiljem uničiti tudi v podeželju vsak odpor, ki bi vstal zoper njihovo razdiralno delo.

Želi so lepe uspehe. Rdeči zmaj je dvigal vedno bolj predrzno svojo glavo. Pravi slovenski delavec je bil po njem oropan svobode mišljenja in govorjenja. S satansko iznajdljivostjo so poiskali pota in sredstva, s katerimi so usuznili s terorjem tisoče poedincev svojemu materialističnemu nasilju.

V resnici volkovi, ki so pa znali v pravem času vedno obleči oblačila jagnjet in so z mnogimi lepimi besedami ogoljufali tudi one, ki bi nasilju ne klonili.

Tako se je zgodilo, da je slovensko krščansko delavstvo, v celoti zavedeno po zapeljanem vodstvu, prešlo v njihov tabor in tam opravljalo janičarski posel prigajanja.

Za ljudi brez borbenega zanosa je tako pogled v delavske vrste postal brezupen. Vera v bodočnost narodne skupnosti je začela upadati. Bati, resno bati se je bilo treba, da bo v teku nekaj desetletij porušeno in porušeno, kar so prej zgradila z mnogim trudom stoletja.

Toda tu vstane vrsta mladih delavcev, ljudi, ki spoznajo pretečo nevarnost in ki se čutijo v vesti dolžne, da katastrofo preprečijo. Na delo gredo in neumorno delajo. Iz dela rastejo uspehi, sadovi. Vstane nova delavska stanovska organizacija. Ta gradi, napada, osvaja, zmaguje. Nasprotni združene vrste se najprej smejejo, za tem se zresnijo. Zaskrbi jih. Tesno neločljivo se med seboj povežejo. Prirejajo sestanke, tabore, razvijajo prapore, bore se kakor obupanec pred smrtjo.

Mlada nova organizacija, mlada ZZZ pa dalje dela. Nič jo ne premakne, nič jo ne prestraši. Celo vesela je enotne fronte nasprotnika. Poslej bo imela tudi sama samo eno fronto. Napad in obramba se poenostavi. Stojita si tako nasproti samo pošteno narodno zavedno verno slovensko delavstvo in marksizem. ZZZ zopet napada, zopet zmaguje. Strnjena nasprotnikov postaja zanje same usodna.

Narod začuti v ZZZ edino pravo delavsko gibanje. Narod sam začne sodelovati z ZZZ za njeno zmago. Saj gre za ZZZ, za celotni delavski stan in za ves narod, gre za vključitev delavskega stanu v narodno celoto. Borba je samo še med vernim katoliškim narodom, med iskrenim delom za delavstvo in med goljufivim boljševismom. Treba je strniti delavske vrste. Verno slovensko delavstvo je treba združiti. Streti je treba nasilje marksističnih prodancev, obračun mora priti z janičarji. Pred vsemi naj bo razgrnjena jasna slika, da je marksizem samo velika prevara. Njegovi agentje mislijo le nase, koristijo delavstva jim niso

mar. Vsi naj spoznajo, da je v nedeljenem narodu samo nedeljen stan, združen z narodom, nosilec lepše bodočnosti. Samo tak stan oblikujoča organizacija ima smisel in pravico do obstanka, samo ona mora postati edina nastopnica vsega delavstva.

V znamenju teh teženj organizira ZZZ svoj prvi delavski tabor in zbira delavstvo okrog svojih praporov. Ta tabor pomeni konec bojazni, da bi naše delavstvo hodilo proti narodu. Uvod je to v ono lepo delo, v katerem bo stan, ki ga zastopa ZZZ, priporil častno mesto in svojo pravico zapisano v večni božji postavi.

I. slovenski delavski tabor je tako prelom z žalostno preteklostjo in oglasnik nove lepše dobe. Delavstvo je na uspehih tega tabora, na njegovem sijaju in razvitju tako zares močno zainteresirano. Delavstvo samo mora graditi boljšo bodočnost, delavstvo mora zato storiti vse za uspeh svojega tabora. Noben pošten slovenski delavec, ki noče pljuvati na svoj narod in na svoj stan, ne sme brez resnega vzroka od tabora izostati. Tabor nas zato 4. junija vse združi v srcu Slovenije, v beli Ljubljani, okrog naših taborov in okrog našega programa. S taborom ZZZ se vrača stan za obrambo svojih pravic in krščanskega pojmovanja življenja brez pridržkov v slov. narodno celoto.

Na našem taboru

govorijo poleg zastopnikov ZZZ in centralnega tajništva Delavskih zbornic:

1. gradbeni minister dr. M. KREK,
2. predsednik senata naš narodni voditelj Dr. KOROŠEC,
3. predsednik vlade in predsednik Jugorasa DRAGIŠA CVETKOVIČ.

Dne 4. junija je dolžnost vsakega zavednega našega delavca manifestirati:

za svoje stanovske in za skupne narodne interese, za novo pravičnejšo ureditev človeške družbe, za nov na krščanskih osnovah zgrajen družabni red.

S P O R E D !

1. Zjutraj ob 6 uri fanfare na gradu in budnica po mestu.
2. Ob prihodu jutranjih vlakov sprejem udeležencev in častnih gostov na glavnem kolodvoru.
3. Takoj nato odhod pred cerkev sve-

(Nadaljevanje na str. 2.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

- tega Jožefa, v kateri bo ob pol 9 uri daroval sv. mašo in imel kratek nagovor dekan teološke fakultete, vseučiliški prof. dr. Andrej Snoj.
4. Po sv. maši ureditev spreveda ter povorka delavstva po Poljanski cesti čez Krekov trg mimo škofijskega dvorca in čez trimostovje do hotela »Union«. Častni gostje prisostvujejo povorki na balkonu mestnega poglavarstva.
 5. Ob 10 uri v veliki dvorani hotela »Union« manifestacijsko zborovanje, slovensko in stanovsko zavednega delavstva.
 6. Za uvod v zborovanje zaigra godba državno himno in novo himno ZZZ.
 7. Na zborovanju govorijo člani našega pokreta, zastopniki vseh Delavskih zbornic Jugoslavije člani našega narodnega vodstva (Dr. Krek, Dr. Natlačen), in predstavnik Kr. vlade (predsednik Jugorasa Dr. Cvetković).
 8. Zborovanje in tabor zaključimo s slovensko narodno himno, ter se z novim idealizmom vrnemo nazaj na delo za zmago našega pokreta in naše stanovske misli.

*

Kratko poročilo o poteku volitev obratnih zaupnikov

Minister za socialno politiko je volitve obratnih zaupnikov sicer prestavil, vendar pa je odlok o prestavitvi od maja na julij prišel prepozno in so se volitve v nekaterih obratih 12. in 13. t. m. zato vseeno vršile. Naše članstvo obveščamo, da smo v volilni borbi teh dveh dni priborili na vseh voliščih 37 novih obratnih zaupnikov in sicer: v Tržiču 16, Kranj 2, Maločeletniška družba 6, Vevče 1, Titan 1, Goričane 1, Šešir 1, Station 3, Univerzitetna knjižnica 3, Grosuplje 2, Sladki vrh 1. Poleg tega smo ohranili na vseh voliščih, kjer smo imeli že prej svoje zaupnike, njihovo število tudi letos. Padli smo le v Litiji za 2 zaupnika, in v Slov. Konjicah za 2 zaupnika. Izid volitev v teh prvih dveh dneh je zato za nas razveseljivo, ker kaže vse skozi našo rast.

Tovariške organizacije pozivamo, da z vso marljivostjo neustrašeno delajo že sedaj za volitve v juliju, da bo naša zmaga zares častna.

Istočasno pa še posebej opozarjamo, da volitve za vsa sezonska podjetja niso preložene in se naj takoj povsod izvršijo. Kjerkoli je kako podjetje te vrste, pojdi-te, organizirajte in vložite našo kandidatno listo, če česa ne veste, vprašajte nemudoma na centrali!

V dveh dneh razgaljeni

12. t. m. so se vršile prve volitve obratnih zaupnikov v nekaterih podjetjih Dravske banovine. Te volitve so pokazale v jasni luči delovanje in terorizem naših nasprotnikov, ki so z vsemi sredstvi, katerih niso prav nič izbirali, poskušali terorizirati delavstvo in ga prisiliti, da bi glasovalo za njihove liste. Te zadnje volitve so bile preizkušnja, iz katere smo spoznali marsikaj in bomo mogli takoj pri prihodnjih volitvah opozoriti delavstvo na njihovo zločinsko delo.

Kako so delali!

Že pri sestavljanju kandidatnih list so na kandidatne liste vpisovali kandidate brez vednosti njih samih. Tako so večkrat na socialistične liste prišli naši ljudje brez svoje vednosti, čeprav s socializmom nikdar nič skupnega niso imeli.

Ko so bili nabiti razglasi, so že pričeli delati po stari navadi. Kar se ni dalo doseči z lepa, je treba doseči na drug način. Tega gesla so se držali naši nasprotniki, ko so po mili volji sprejemali in odklanjali kandidatne liste.

Silno pazljivi so bili kadar je bila vložena lista ZZZ. Iskali so dlako v jajcu pa so jo včasih tudi našli. Lista je bila zavrnjena, rok za popravilo pa silno kratek, češ, da vendar ne bodo imeli zelenci časa, da bi listo popravili. Vsakdo bi pričakoval, da bodo povsod tako tenkovestni. Toda ni bilo tako! Tam kjer so se bali, da bi jih mi prehiteli, so šele dan ali morda tudi par dni pred volitvami nabili razglas, takoj nato pa so se vršile volitve in je bila, kar je pri takem postopku razumljivo vložena samo ena kandidatna lista.

Pozabila je takrat »združena opozicija«, da navodila za volitve določajo rok 5 dni do 3 tedne pred volitvami, v katerem mora biti nabit razglas za volitve.

Navodila niso važna, pravica ni važna, glavno je, da zmaga »združena opozicija«.

Obenem z nabitimi razglasi je narasel teror do nemogoče meje. Z letaki in plakati je »združena opozicija« začela begati delavstvo.

Po obratih so zasmehovali naše delavce in jih zmerjali z izdajalci, farškimi podreptniki in z drugimi mogočimi in nemogočimi izrazi, ki jih vsebuje marksistični slovar. Če ne držiš »združeno opozicijo«, si izdajalec delavskega

razreda, si sovražnik proletarijata, si farški podreptnik itd. so govorili. V imenu svobode je bilo prepovedano vsako drugo svobodno mišljenje in odločitev, razen tiste, ki jo je predpisala »združena opozicija«.

Nekaj posebnega so bili letaki. V vseh mogočih tonih zvene. Vsaka organizacija »združene opozicije« poudarja in se hvali, koliko je za delavce storila in kaj vse bo storila. Kdor ne voli nje, je delavski stremuh, so pisali. Geslo njihovo je bilo: »V borbo za demokracijo, svobodo, poštenost, pravičnost in boljše življenje. Glasovnica »združene opozicije« je bila seveda rdeča, saj si drugače misliti ne moremo.

V imenu svobode stoji na plakatih napisano, naj vsi volijo »opozicijo«, »zelence« pa naženejo. Ako bi mi tako napisali, ne bi bilo ne konca ne kraja pisanja in govorenja o terorju in zelenih teroristih.

Znano je, da se beseda »Jugorasevec« v vrstah nasprotnikov smatra za psovko. Zato na letakih združene opozicije tudi te psovke ne sme manjkati. »Združena opozicija« pa je pozabila, da se je tudi ona ponujala Jugorasu, pa je ta sprejeti ni hotel.

Posebno vprašanje so kandidatje. Vsaka organizacija svoje kandidate čim bolje izbere. Na listah opozicije so tudi delavski priganjači, delavci in mojstri. Vsakdo, kdor je sledil volilni kampanji, bi gotovo mislil, da so ti kandidatje pač kandidatje »kapitalistične ZZZ. Pa ni tako! Predstavniki delavskega razreda so z drugimi »razredi« stopili v zvezo, da s pomočjo kapitalističnih plačancev naženejo »kapitalistično ZZZ«. To je logika! Pač najvernejša podoba zmešane opozicije.

Združena opozicija je nekaj posebnega! Vse tri organizacije, marksistična Strokovna komisija z vsemi svojimi frakcijami, narodno socialistična Narodna strokovna zveza in »krščanska« Jugoslovanska strokovna zveza, so se združile proti ZZZ.

»Med rdečimi, plavimi in belimi delavci ni več medsebojne borbe. V vsaki tovarni bo zatorej postavljena le ena skupna kandidatna lista, ki bo šla v boj proti zelencem — Jugorasevcem!« Tako stoji na letakih.

Ne čudimo se, da so v tej zvezi »združeni opoziciji« rdeči, saj je njihovo

vo »ponujanje roke« prišlo že kar v navado, ne čudimo se Narodni strokovni zvezi, ki niti sama ne ve kaj hoče, ampak se ponuja povsod in vsakomur, samo da se vzdrži, zelo, zelo pa se čudimo Jugoslovanski strokovni zvezi, ki vedno povdarja svoje krščanstvo, da se ne sramuje iti v boj proti slovenskemu katoliškemu delavskemu pokretu, obenem z rdečkarji in plavimi. Tako kakor pri volitvah 11. decembra, je tudi pri teh volitvah JSZ pokazala, da ni niti slovenska, niti katoliška, niti delavska, kajti taka umazana borba ni v korist niti belim, najmanj pa delavstvu.

Nastop pri volitvah je tudi bil seveda v znamenju borbe, za demokracijo, svobodo, poštenost in pravičnost. Tam, kjer so imeli nasprotniki v rokah volilni odbor, so pravila za volitve tolmačili po svoje, kakor je bilo njim bolj prav, ali pa se jih sploh niso držali. Povsod pri vseh volitvah se je ponavljalo, da so iz volilnega odbora hoteli izključiti zastopnike Delavske zbornice, ali ZZZ, pač iz razumljivih razlogov.

Pri volitvah samih so hujskali delavce, da naj ne volijo zelenih, če nočejo doživeti slabe čase. Gledali so skozi odprtine v volilni prostor, tako da si volilci niso upali glasovati proti opoziciji, če se niso hoteli izpostaviti šikaniranju v obratu od strani rdečih teroristov predelavcev in mojstrov.

Če bi vse, kar se je pri volitvah dogajalo, hoteli napisati, bi zmanjkalo prostora.

Hvala Bogu so bile volitve preložene, da nam ni treba za posamezna podjetja zahtevati, da se volitve razveljavijo.

Stojimo pred novimi volitvami! Te volitve bodo končni spopad z marksizmom. Vemo kakšnih sredstev se bo posluževala opozicija. — Pripravljeni smo! Ne trdimo, da bomo pri prihodnjih volitvah dosegli absolutno večino. V treh letih kar obstoja naša ZZZ se ne da vse delavstvo ozdraviti od marksističnega strupa, ki so ga sedanji naši nasprotniki pod krinko svobode in borbe za delavski kruh vcepili delavstvu. Verujemo pa, da bo naša zmaga častna, da bomo naredili velik korak naprej in da ni daleč čas, ko bo marksizem doživel zadnji poraz.

Vse druge organizacije so se združile pod marksistično zastavo proti nam, zato ker se nas boje, ker jih je strah pred našo rastjo in nas sovražijo, ker odklanjamo marksizem, ker odklanjamo internacionalizem, ker smo katoliški, slovenski in bolj delavski kakor oni.

Samo dva dni je trajal volilni metej. Potem so bile volitve odložene. Pa samo v teh dneh so združeni nasprotniki vseh smeri potrdili, da so vsi brez izjeme udinjani marksizmu, terorju in nepoštenosti. Teror, nepoštenost in marksizem pa jim bo vendarle grob izkopal. Pokopala pa jih bo končno enkrat ZZZ.

*

Nekaj podrobnosti o taboru

Znake za reditelje razpošljemo v začetku tedna.

Tabske znake prejmete poslednje tri dni drugega tedna.

Prapori so v delu. Bodo lepi in trajne vrednosti.

Skupine, ki zaenkrat ne zmorejo nabave pravega prapora, naj napravijo domačasne prapore (iz zelenega blaga ali državno zastavo). Vrh prapora pride veliki taborski znak s številko skupine. Ta znak naročite pri centrali ZZZ. Močnejšim skupinam priporočamo, da se razdele na več podskupin. Torej na vsakih 50 udeležencev naj napravijo nov oddelek ter takoj časni prapor in zanj naročijo veliki taborski znak.

Prva pošiljka kravata je došla. Lepe so. Z naročili pošljite takoj tudi plačilo za iste. Tudi za naročene prapore pošljite takoj z naročilom denar.

Razmnožite doma pesmi za ljudsko petje pri službi božji. Udeležencem tabora jih dajte v roke.

Reditelji, taborske znake razdelite ob odhodu na tabor!

Sproti poročajte o pripravah za tabor podrobno!

Delajte za časten uspeh tabora!

Resolucija II. kongresa Jugosl. delavske zveze

Na kongresu »Jugorasa« dne 6. in 7. maja t. l. o katerem smo že poročali v števil. 20 »Slovenskega delavca«, je bil sprejet sledeči sklep:

Kongres Jugoslov. delavske zveze smatra za svojo dolžnost, da predvsem izreka priznanje in zahvalo predsedniku kralj. vlade gospodu Dragiši Cvetković-u, ker je kot minister za socialno politiko in narodno zdravje pokazal popolno razumevanje za potrebe širokih množic delavstva, ter s številnimi reformami in uredbami z zakonsko močjo dvignil zakonodajo delavske zaščite in socialno-političnega skrbstva.

Kongres prosi predsednika kralj. vlade in zaščitnika, ter predsednika narodnega delavskega pokreta »Jugorasa«, da tudi v bodoče deluje na olajšanje gospodarskega socialnega in kulturnega življenja delavskih množic, ki po svoji številčnosti in konstruktivnosti predstavljajo važen faktor narodne skupnosti.

Jugoslovanska delavska zveza »Jugorasa« je po svojih organih izdelal predloge in postavil zahteve v obliki resolucij, s katerimi je opozarjal na one nujne ukrepe, ki so neobhodno potrebni, da delavske množice naše domovine čutijo, da imajo tudi odgovorni državni činitelji smisla in razumevanja za njihove upravičene potrebe in da obstoja socialna pravica ter upoštevanja važnosti teh vprašanj za družabni red.

Ugotoviti se mora, da večina teh v resolucijah izraženih zahtev še ni ustvarjena, čeprav te zahteve niso samo v neposrednem interesu širokih delavskih množic, marveč predstavljajo

tudi splošno narodno in državno potrebo.

Zaradi tega kongresa te zahteve ponavlja in zahteva, da se brez odlaganja pristopi k realizaciji teh potreb, katere navaja sledeča

RESOLUCIJA

1. Da se Jugoslov. delavska zveza »Jugorasa« prizna kot javno zakonito predstavništvo delavstva in se ji zaradi tega prizna izključljivo pravico merodajnega odločevanja pri vprašanjih, ki tičejo probleme socialnega skrbstva, prav posebno pa, da polnopravno ustanove.

2. Da se čimprej pristopa k poenotenju vseh ustanov, ki se nanašajo na delavčevno zdravje in življenje kakor: okrožni urad, Bratovska skladnica, Bolniški fond državnega prometnega osobja itd.

3. Da se izvrši revizija vseh zakonov delavske-zaščitne zakonodaje in socialno-političnega skrbstva in sicer:

a) Zakona o zavarovanju delavcev in statuta osrednjega urada za zavarovanje delavcev, da se na ta način najvažnejše socialne ustanove prilagodijo stvarnim potrebam interesentov in usposobijo za učinkovito in plodno delovanje za z a š č i t o delavčevega zdravja s polno uporabo medicinske vede.

b) Da se čimprej novelirajo določbe pomožnih zakonov, ki se nanašajo na zavarovanje za starost, onemoglost in smrt, da se zavarovancem te grupe nudi stvarna korist.

c) Da se starostna meja določena z

čl. 66 točka 4 zakona o zavarovanju delavcev, po katerem se dobi pravico do starostne rente še-le po dovršenem 70 letu starosti, zniža na 55 let, tako da nastopa pravica do starostne rente že po dovršenem 55 letu.

d) Da se predvidene rente za onemoglost in starost zvišajo za najmanj 50%.

e) Da se trajanje vdovske rente podaljša na najmanj 6 let, oziroma da renta postane trajna, v kolikor je vdova od te rente odvisna.

f) Da podpore, ki jih predvideva pravilnik o uporabljanju podpornega fonda za onemoglost in starost, zviša za najmanj 50% in da dobi to zvišanje veljavnost tudi za nazaj.

4. Da se čimprej osnuje socialni institut kot najvišja socialna ustanova, ki se naj pobriga za to, da se vsa dosedanja socialnopolitična in delavsko zaščitna zakonodaja ohrani, razširi, spopolnjuje in prilagodi socialnim in narodnim potrebam naše državne skupnosti.

5. Da se čim prej z zakonskimi določbami uredi delovne pogoje delavcev, ki so zaposleni v rudarskih podjetjih, na ta način, da se skliče anketa predstavnikov interesentov, ki mora zadnja vprašanja rešiti, da se na ta način onemogoči brezvestno izkoriščanje te vrste delavstva in obenem zavaruje vse delavce za slučaj onemoglosti, starosti in smrti na bolj učinkovit način kakor to predvidevajo dosedanje določbe.

(Dalje prih.)

Naša borba - naša rast

Iz centrale

Opozarjamo vse naše krajevne organizacije, da so volitve obratnih zaupnikov, ki so se vršile 12., 13. in 14. maja, neveljavne razen onih v sezonskih podjetjih in se morajo vršiti na novo od 15. julija do 15. avgusta.

Vse dopise za centralo ZZD in uredništvo »Slov. delavca« pošljite na naslov: Ljubljana poštni predal 375.

Nova postojanka ZZD v Boh. Bistrici

V četrtek dne 18. t. m. na praznik Vnebohoda se je vršil ob 11 uri dopoldne občni zbor Strokovne organizacije delavcev ZZD v Bohinjski Bistrici. Bohinjska Bistrica je dolgo časa veljala za močno postojanko JSZ. Zato so tudi občni zbor podružnice počastili s svojim obiskom JSZ-arji, ki so najprej z zanimanjem poslušali govora zastopnika centrale tov. Kalčiča in Višnarja, nato pa so se začeli pritoževati čez delavske razmere. Izvajanjem zastopnikov centrale ZZD pa ni nihče ugovarjal.

Ako JSZ ni toliko močna in sposobna, da bi vsaj primerno uredila oz. izboljšala delavcem delavne pogoje, tudi ni potrebno, da bi hodili JSZ-arji na naše občne zборе se pritoževati, česa vsega niso mogli storiti.

K sreči so JSZ-arji na to, ko so pogoreli, odšli iz dvorane in nam prihranili trud, da bi se tam z njimi prerekali.

Vršile so se volitve odbora. Vse je poteklo v redu in disciplinirano ter pričakujemo, da bo v kratkem ZZD v Bohinjski Bistrici že močna organizacija. Treba bo le dela in truda, pa bomo lahko v mnogem uspeli.

Občni zbor sta počastila s svojim obiskom g. kaplan Burja in g. župan Rozman.

Pozivamo in vabimo vse dobro misleče delavce, tudi one od JSZ, da se nam priključijo. Vse informacije, tičoč se organizacije, lahko vedno dobite pri č. g. Burji.

Gradbeni delavci - Petanjci

Pri gradnji mostu čez Muro je sedaj zaposlenih okoli 150 delavcev. Največ je domačinov in potrebnih služb, nekaj je pa takih, ki bi njim bilo lepše ako bi ostali doma na svojih kmetijah, tu pa pustili mesto drugim, ki tavajo okrog kot brezposelni nemaniči. Zadnjo soboto nas je presenetil odpust, ki so ga sprejeli nekateri delavci, naši člani. Ker smo za ta dan sklicali sestanek, je slučajno prišel naš strokovni tajnik tov. Rozman P. in je takoj izvršil intervencijo pri gospodu gradbenem inženjerju. Dosegel je, da ne bo odpuščeni niti eden naš član. V delo bodo pa sprejeti tudi naši člani, ki so med tem morda že bili odpuščeni. To je uspeh organizacije, ki ga more spregledati tudi največji slepec. Kdor pa ni naš član, za tega pa nič ne storimo, pa naj bo, kdor to hoče.

Po šihu zvečer smo imeli obilno obiskani sestanek v Petanjcih, kjer je govornik predvsem orisal vedno potrebo strokovne organizacije delavstva. Bilo je sestavljenih večje število različnih vprašanj in danih pojasnil, tako, da je bil to eden naših najlepših sestankov dosedaj. Sklenili smo, da vsak mesec vsaj enkrat imamo tak sestanek, zlasti pa, da bomo svojo organizacijo držali in vodili tako, da bo vzgled vsem okoli, zlasti pa čast ZZD in s tem vsemu delavstvu.

Iesenice-Fužine

ODMEV IZ JAVE FRANCETA KRALJA Z JAVORNICA

K izjavi tov. Kralj Franca v Vašem cenjenem listu z dne 13. V. št. 20. pripominjam javno še sledeče!

Čudim se, da v teh resnih časih napadajo in izključujejo najboljše borce za delavske pravice. Vem, tov. Kralj, da si bil vedno značajan, da si vedno hodil po oni poti, katere so se drugi izogibali. Blato, katerega so neopravičeno metali na Tebe, ni imelo onega namenjenega učinka, zdržal si, ker nisi iskal časti, poznal si samo borbo, poštenost in edina Tvoja dolžnost Ti je bila, da si se vedno žrtvoval za druge. Tvoj korak, da si šel v Delavsko zbornico, je za Te časten. Prepričan sem, da nisi hotel škodovati N. S. Z., nasprotno si s tem korakom dokazal, da si in ostaneš še vedno na čelu pravičnosti, in borec za delavske interese. Tov. Kralj, pri Tvojem častnem delu naj te spremlja vedno Tvoja tako priljubljena dolžnost »pomoč tovarišem«. Ravnaj se po svoji vesti neoziraje se na Tvoje bitlice, ker sem prepričan, da boš s Tvojim delom koristil nesebično splošnosti. Želim Ti polno uspehov. Pozdravljam Te M. R.

Sv. Jurij ob Juž. železnici

Dne 21. V. 1939 se je vršil informativni sestanek ZZD v prostorih Prosvetnega doma. Udeležilo se ga je veliko število so-mišljenikov. Zastopnik centrale tov. Kralj Franca iz Ljubljane nam je v lepem in temperamentnem govoru razložil pomen in delo organizacije ZZD. S tem je bil položen temelj k novi postojanki ZZD na Stajerskem. Da so udeleženci dobro razumeli zastopnika centrale je znak, da se je velika večina pričujočih vpisala. V kratkem bomo imeli ustanovni občni zbor, na katerega že sedaj vabimo še ostalo neorganizirano delavstvo.

Za sestanek se je zelo trudil tov. Podrepšek Jurij, kateri tudi sicer veliko žrtvuje. Za v kratkem ustanovljeno postojanko se imamo zahvaliti edino njegove-mu nesebičnemu in požrtvovalnemu delu.

Ram spadajo delavci cestne železnice?

Delavska politika« se baha, da so rdeči. »Delavska pravica« sicer ne pravi, da so njihovi, pač pa trdi, da niso zeleni in ob njevitvah obratnih zaupnikov so bili tudi beli in ne rdeči listki, kateri so tudi do-bili večino.

Organizatorji pri cest. elektr. železnici trdijo, da ne pripadajo niti belim in ne rdečim, ampak so od vseh borbenih orga-nizacij popolnoma nevtralni.

Mi smo torej lahko ponosni, da smo tam dobili 27 glasov, ko prav tam še niti ni-mamo svoje podružnice. Rdeči kakor dru-gi po izjavah tam zaposlenega delavstva nimajo pri njih nič govoriti.

Gradbeni — Ljubljana

Marksistični časopisi se širokoustijo, da so dobili vse zaupnike na ljubljanskih stavbah. Mi pa povemo g. sodrugom, da so minuli časi, ko so imeli v rokah vse delavstvo in vse zaupnike. Le preštejte Vaše plačujoče člane in zaupnike, in na osnovi dobljenega števila boste pač mogli napovedati konkurz v najkrajšem času, če ne bo šlo drugače. Povemo Vam zaenkrat samo to, da ima ZZD dosedaj 17 zaupnikov gradbenega delavstva v Ljubljani, do konca volitev jih bode pa vsaj še enkrat toliko. To gg. sodrugom v vednost.

Na banki Slaviji in drugih ljubljanskih zgradbah je prejšnje čase teroriziral in vladal naše poštene fante in može rdeči savez. Po pojavu našega mladega borbenega pokreta se je seveda teror umaknil zmernosti in pravičnosti ZZD. Samo g. sodrug Ferber in Tomič se ne morejo zviževati v podrejen vlogi. Tako sta dva trgala vabila ZZD. S tem sta pokazala, da sta res prava borca za demokracijo, svobodo in kruh. Na drugih stavbah pa gg. sodrug — sicer v zmanjšanim zaletu — še vedno zmerjajo naše poštene tovariše z najgršimi psovki. Povemo vsem prizadetim, da bodo v prvi priliki, ko se bo do slični slučajji ponovili, dajali za trganje plakatov in psovke odgovor pred sodiščem ali pa bomo take demokracije ukrotili sami.

Prvi slovenski delavski tabor je pred durmi! Delajte in žrtvujte za ta naš veliki dan! Naj ne bode člana, ki bi ta dan ostal doma. Pokažimo vsem našim nasprotnikom, ki jim naš razmah in delavnost ne da miru, kaj smo in hočemo. Zavedajmo se vsi, da je 4. junij mejnik med prejšnjim in bodočim delom za dobrobit gradbenega delavstva. Vsak tovariš naj se ravna točno po navodilih okrožnice. Končna navodila dobite vsi v prihodnji številki »Slovenskega delavca«.

ZZD na Vrhniki

zopet nova postojanka

Zmagovit val razgibanja katoliškega delavnega pokreta, kateri prodira po celi Sloveniji, je zajel tudi Vrhniko. V ta namen se je sklical sestanek, kateri se je vršil v nedeljo dne 7. t. m. v Prosvetnem domu na Vrhniki.

Dasiravno je bil namen sklicati sestanek le bolj informativnega namena, se je tega udeležilo toliko tovarišev, da se je zborovanje izpreverilo že v pravo manifestacijo za ZZD.

Prav posebna zahvala za tako lepo zborovanje pa gre v prvi vrsti tov. Kralj Fr. iz Ljubljane, kateri je s svojim temperamentnim govorom in dokazi obrazložil prejšnje delovanje onih, kateri se danes čutijo premagane, in s tem utrdil v nas one ideje, po katerih smo že toliko časa želeli ter nam pokazal pot in nam orisal smernice, po katerih moramo hoditi, da si izboljšamo svoj položaj.

Kot odgovor na to res lepo in živahno zborovanje, pa je bil takoj sklican sestanek JSZ za v nedeljo dne 14. t. m., katerega se je udeležilo rec in piši štiri osebe iz kamnoloma in še nekaj drugih delavcev, tako da je bilo na vsem sestanku še ne 10 ljudi.

Na sestanku je bila opozicija, katere je krepko nastopala proti vodstvu.

Poziv nekdanjemu tovarišu in sodelavcu Ogrinu

Ni sicer moj namen v političnem nasprotstvu napadati osebnosti, to posebno poudarjam ko sem prisiljen v obrambo svoje časti in poštenega imena pozvati tov. Ogrina, naj se jasneje izrazi, kaj misli s odgovorom, katerega je dal tov. Stržinar Francu na neko prošnjo, ko se je tov. Ogrin dobesedno izrazil:

»Seveda vse grehe Sinkovca, katere sem prikril, sedaj obešate na moje rame.« in da je obžaloval, da ni mogel k sestanku ZZD, dasiravno sem ga jaz osebno povabil, na kar sem dobil odgovor: »Ne grem, tudi če bi imel čas.« Jaz se temu čudim. Po svoji vesti bi pustil vse in šel na odgovor, kamor bi me klicali. Radi tega tudi naprošam tov. Ogrina, nikar nikakih zakulisnih bojov, taki se mi gabiyo. Človek z mirnim srcem se ne skriva za tujim plaščem. Zato tudi odločno odklanjam, da bi nosil moje grehe na svojih ramenih kdo drugi. Pozivam Te, tov. Ogrin, da jih vržeš v javnost, da bo sodilo vse delavstvo, ne pa poedinci, kakor je pač navada zakulisnih intrig!

Vaclav Sinkovec, Mirke, p. Vrhnikar.

Škofja Loka

JSZ IN NJEGOVO KRŠČANSTVO

Nekateri člani od JSZ strašno udrihajo čez duhovščino. Venomer jim leti iz ust »prokleti farji«. »Vsi farji bi bili za pobit«. Nas nazivajo s farškimi podrepniki, in slično. Ko je bilo svoj čas rečeno, da jim bo župnik predaval, je večina od njih bušnila v smeh.

Posebno jih tudi veseli udrihati čez klerikalce in čez JRZ. Očitajo nam, da je v nas preveč radikalizma. Ko pa jim je en naš član rekel, da je v njih preveč rdečkarjev, se je eden od njih izrazil, češ, tudi vi se boste morali z njimi (rdečkarji) sprijazniti. Tisti pa, ki najbolj oznanjajo, kako so socialni in delavski, pa so pred kratkim nad eno našo članico tako vpili ali bolje rečeno, se živinsko drli nad njo in jo zmerjali, da se je reva vsa tresla in jokala pred njimi. Bil je to že drugi slučaj. Zares krščanske in delavske se kažejo.

Tudi naša skupina ZZD in njeni prijatelji se pridno, vneto in z veseljem pripravljamo na naš tabor. Ta dan bomo pokazali vsem našim nasprotnikom našo moč in zmožnost, pokazali naše vrste, pokazali, za kaj nam gre, pokazali tudi naš cilj in končno zmago.

Viničarsko-delavski tabor v Jeruzalemu

Deset let je preteklo, ko smo viničarji zažigali po naših sončnih vinskih gričih kresove, kot predznake naših taborov, ki so pozivali viničarje k prebujenju v novo življenje organizacije. Ti tabori so rodili obilne sadove. Cela vrsta jih je bila, v St. Janžu v Halozah, na Gorici pri Mariboru, v Gornji Radgoni, a krona vsem pa tabor v Jeruzalemu, svetovno znanem griču sredi Ljutomersko-Ormoških goric.

Naš stan prej zatajen, je po teh taborih vstal, javnost nas je spoznala in priznala, da nas je na tisoče družin, ki z dneva v dan prekopavamo naše vinske gorice, ter z ljubeznijo gojimo zlahtno vinsko trto, se ubijamo na tuji zemlji, ter se borimo ne za napredek ampak obstanek. Deset let je preteklo! Marsikateri borec naše strokovne organizacije viničarjev je v borbi osivel, mnogo jih je šlo po zasluženo plačilo k Stvarniku nebes in zemlje, mnogo jih je tudi v borbi za pravico omagalo, toda še več pa se z vso silo in mladeniškim ognjem oklenilo svoje stanovske org. Prišli so težki časi, ko so rožljale verige, ko je bil konec sestankov in taborov, ko so nas silili s podpisi, ki bi bili naša stanovska in narodna smrt, napovedali nam razpust org., toda vse to je za nami.

Huda ura grenkobe in nasilstva je minila. A naša stanovska organizacija oprta na krščanska načela pravice in ljubezni je še tukaj. Pomlajena vstaja z narodom. Pomlajena v sklopu vsega ostalega delavstva organiziranega v ZZD., ter naši narodni skupnostni.

Zato nas letos spet vabi naš Slovenski Jeruzalem na tabor, ki se bo vršil 18. ju-

Pluj

Vse člane — podružnice ZZD Ptuj — in vse krajevne viničarske organizacije, — ki se udeležijo delavskega tabora v Ljubljani 4. junija 1939, se poziva, da pridejo na Binkoštno nedeljo 28. V. 1939. od 9 do 11 ure v zadnjo sobo gostilne Strommajer pri mestnem parku, kjer se bomo podrobno pogovorili.

Kdor še ni prijavljen, naj se takrat prijavi. Četrtnska voznja stane Din 28.—

Kravata pa 7.— Din, katero mora vsak imeti!

Pride naj vsak član ZZD.

Železniki nad Škofjo Loko

Prisiljeni, da si potom organizacije izboljšamo svoje mizerne plače, smo tukajšnji delavci stopili v Zvezo združenih delavcev.

Dne 21. maja smo imeli v Jegličevem domu sestanek, na katerem nam je zastopnik centrale pokazal način strokovne borbe organiziranih delavcev. Povedal nam je, da je izboljšanje delavskih prilik odvisno od delavcev samih, ki morajo stopiti v delavsko strokovno organizacijo in si tako graditi boljše bodočnost. Sedanjih nizkih delavskih plač ne bi bilo, če bi bilo pri nas delavstvo vsaj v večini organizirano. Ker je pa organiziran komaj odstotek, je pa tako kot je. Nastaja pa sedaj drug čas, ko se delavstvo v trumah zgrinja v ZZD, ki bo opirajoč se na večino organiziranega delavstva priborila delavstvu boljše čase.

Obpravnavali bomo tudi našo mezdnopravšanje, ter bo centrala poslala našemu delodajalcu zahtevo za povišanje plač. Z uspehom, ki ga bo ZZD za nas dosegla, si bo pa osvojila vse delavstvo Selske doline.

Sestanki in zborovanja

V NEDELJO, DNE 28. MAJA:

JARŠE: članski sestanek ob 8. uri zjutraj v Društvenem domu v Domžalah.

GROBLJE: Seja predsednikov kamniških skupin ob 9. uri dopoldne v gostilni Repanšek na Homcu.

GORJE PRI BLEDU: sestanek ob 11 uri dopoldne v Domu.

VEVČE: članski sestanek ob pol 8 uri v Prosvetnem domu pri Devici Mariji v Polju.

SENOVO: sestanek ob ½10 uri dopoldne v Prosvetnem domu.

V PONEDELJEK, DNE 29. MAJA:

DUPLICA - KAMNIK: sestanek obeh skupin ob ½10 uri v Kamniškem domu.

HOČE: članski sestanek ob 8. uri zjutraj v Slomškovem domu.

MISLINJE: članski sestanek ob 9 uri dopoldne v gostilni Iršič.

V ČETRTEK DNE 1. JUNIJA:

ŠKOFJA LOKA: sestanek ob 5. uri popoldne v Prosv. domu.

nija t. l. v slučaju slabega vremena 25. junija. Kakor so nekdanj pred stoletji pogumne žene ob slovitom Babjem klancu odbile napad krvoločnih Turkov, ter rešile čast našega Jeruzalema, tako hočemo sedaj mi viničarji na tem taboru na istem zgodovinskem kraju preprečiti napad na čast našega stanu, ki je del Slovenskega naroda in naše skupne države Jugoslavije.

Ko smo pred leti taborili, smo bili osamljeni, a vendar nas je bilo veliko. Danes smo združeni v sklopu vse slovenske katoliške javnosti, zato vabimo na tabor ne samo viničarje, tudi ti delavec iz tovarne pridi na ta dan med nas, v prosto in lepo naravo, ter uživaj krasoto naših lepih krajev in manifestiraj z nami.

Vabimo tudi bratsko Kmečko zvezo, vabimo fantovske odseke, dekliške krožke, prosvetna društva, saj to so naši fantje in dekleta. Spored tabora bo naslednji:

Ob 9. uri sv. maša s cerkvenim govorom, katero daruje naš prijatelj gosp. urednik »Slov. del.« Križman Andrej iz Ljubljane.

Med sv. mašo ljudsko petje s spremljanjem viničarske godbe Slavček od Sv. Miklavža. Pele se bodo znane taborske mašne pesmi. Po sv. maši ljudsko-delavsko zborovanje. Govorijo gg. minister Snoj, narodni poslanec Marko Kranjc in strokovni tajnik tov. Košnik Joža. Popoldne bo pri Majeričih v Jeruzalemu prijateljska zabava z bogatim srečelom v korist zgradbe Viničarskega doma.

Zato vas prav vljudno vabimo, da se odzovete našemu taboru.

Za načelstvo S. Z. V. — ZZD.

Korošec Slavko

predsednik l. r.

Košnik Joža

strok. tajnik.

Mislinjskemu delavstvu se vsiljuje borba naprej

V gozdarski industriji Artur dr. Pergerja, kjer je zaposlenih 170 delavcev, je še zadnja, nad en mesec trajajoča stavka, vsej naši javnosti prav dobro v spominu. Stavko je zakrivilo podjetje samo, ker ni hotelo pristati na podpis »kolektivne« pogodbe. Delavstvo se je hotelo držati v brezpogodbenem stanju. Vsa ta svojevrsna trdovratnost podjetja pa se je zlomila ob moči strumne organiziranosti delavstva v ZZZ. Odločno voljo, boriti se za svoje pravice in svojo enotnost, pravo delavsko zavednost in vztrajnost, je to delavstvo najbolje dokazalo v zadnji svoji stavki.

Dne 11. aprila t. l. je bil sklenjen sporazum in podpisana pogodba. Delavstvo je doseglo skoraj vse svoje zahteve. Povišanje urne mezde za 25 para, zlasti pa jamstvo, da se ne bo radi stavke nikogar odpustilo, kaznovalo, šikaniralo, ali celo prestavilo k drugemu delu. Priznala se je v podjetju organizacija ZZZ in vse pravice, ki delavstvu zakonito pritičejo, pa se marsikje kar po svoje in drugače v škodo delavstva tolmačijo in izvajajo. S tem sporazumom je bilo pričakovati, da bo sedaj mir in da se bo zlasti podjetje striktno držalo sklenjenega sporazuma.

Kmalu za tem pa so se iz najbližjega kroga podjetnikovih sorodnikov raznesle po Mislinji govorice, češ: »Sedaj pa iščemo tiste, ki so ta štrajk povzročili.« In že je sledila odpoved delavcu tov. Gumpot Francu, radi pomanjkanja dela. Takojšnje posredovanje obratnih zaupnikov je bilo brezuspešno. Dne 19. maja, je bila izvršena intervencija po zastopniku Delavske zbornice. Podjetnik je vztrajal pri odpovedi in utemeljuje isto s tem, češ služba paznika pri turbini je prenehala ter je odpust tov. Gumpota povsem upravičen. Dokazi, kakor: naj se prizadete namesti pri drugem delu, da je oče številne družine, brez premoženja in zaslužka, niso zalegli. Podjetju je pač očitno na tem, da se tega delavca, ki je bil znan kot agilni strokovničar in organizator

ZZZ v tem podjetju, znebi za vsako ceno. Poleg tega, da je to kršitev sporazuma in pogodbe, ima ta odpust povsem še svoj poseben cilj. Hoče se udariti organizacijo ZZZ v podjetju in delavstvu pa vbiti v glave: ZZZ ni nič in brez veljave, mi gospodje podjetja delamo kar hočemo. Lahko odpustimo vsakega, zakone in morale si razlagamo, kar po svoje itd. Socialni položaj prizadetih in s tem njihov eksistenco, nedolžni otroci, pravičnost in socialni mir, vse to nam je nič. Mi poznamo kot delodajalci samo sebe in svoj diktat. Ni hče, niti oblast, na ne sme ugovarjati, najmanj pa delavstvo. Po takem mnenju naj delavstvo nima pravice zahtevati pravične plače, nič se posluževati svobode organiziranja in še manj pa zakonite borbe po taki organizaciji (tudi stavke), ako postanejo ušesa podjetja za miren razgovor in sporazum pregluha in nedostopna. Kdor se je tu predrznil in bil količjak korajžen, ta se je že zameril in vsem delavcem sedaj velja njihov bič, brez usmiljenja in prizanašanja.

Da je temu tako, veljajo naslednji nekateri dokazi. Podjetje je imelo nameščene tri paznike pri eni in isti turbini. Dva sta ostala, eden je bil odpušen. Ako tudi tu ne gre za maščevanje, za kršitev sklenjenega sporazuma in ako so gospodje podjetja tu brez namere, udariti in se maščevati nad delavstvom in proti ZZZ, zakaj so od teh treh odpustili ravno funkcionarja organizacije in najrevnejšega? Zakaj niso odpustili rajši tistega, ki ima vse možnosti eksistence, tudi če ne bo več v službi v tem podjetju, ki ima v Mislinji kar tri svoje hiše, v teh hišah pa najemnike, od katerih pobira najemnino? Je trikrat hišni posestnik bolj potreben dela in zaslužka kakor pa ta odpušteni tovariš, ki razen skromne in zadolžene lesene hišice, kopice majhnih otrok in kar z golimi rokami zasluži, ničesar drugega nima? Izgovori: naj se odpušteni poslužijo čevljarke obrti, katere se je izučil v mladosti, tudi ne drže. Potem bi najkdo, n. pr. iz službe ravnateljavanja,

se tudi povrnil nazaj k svojemu prvotnemu poklicu in službi. Saj bi celo to bilo potrebno marsikje in da bi se kot ravnatelj in svetovalec šefov podjetij nastavili samo taki, ki bi bili svesti tudi zakonitih delavčevih pravic in ne samo dolžnosti. Ti naj bi imeli najširšo socialno vzgojo in izobrazbo, da je treba delavce spoštovati in tudi ljubiti, ne pa jih povsod oškodovati, kjer bi se to dalo in ustvarjati med šefom in delavstvom vedne razprtije. Tov. Gumpota odpustiti, to ja. Da bi mu pa obenem izplačali nadure vsaj za tri leta nazaj in razliko minimalne mezde, ki mu gre po Din 3 na uro, tega se pa niso spomnili. Zato bo treba spet posebnih ukrepov, ker so to pač pravice ubogega delavca.

Za vse delavstvo podjetja A. Pergerja pa velja sedaj sledeče. Odpust tov. Gumpota je protipogodben in je preizkušnja in udarec vsem. Danes enega, jutri drugega naj vržejo na cesto. Prepričani smo, da sam šef podjetja g. dr. Perger nima nikakor interesa, da se njegovo delavstvo vedno razburja s kakšnimi krivicami in šikanami. Da je temu več kriva okolica in drugi vplivi, katerih namen je, predvsem zbrsati pokret ZZZ v Mislinji in v slovenjegraškem okraju sploh. Razni privrženci JNSarjev in drugih frakcij delajo na to. Pri zadnji naši stavki v Mislinji, so trdno računali, da bo polomija za delavstvo in da bo s tem konec zaupanja delavstva v ZZZ. Pa so se bridko zmotili in zato še danes tajno rujejo in iščejo, kje bi mogli dobiti prilike, da se maščujejo nad ZZZ. Tovariši delavci! Zavedajte se, da bo treba biti budno na straži. Nikdo ne zna, kaj vse lahko že prinese jutrišnji dan. Dvojna je naša borba! Za naš kruh in obstanek in za ideje pokreta ZZZ. Zato žuljave roke, združite se in vztrajajte v organizaciji. Zadeva tov. Gumpota pa z enostavnim odklonom s strani podjetja, da se ga nazaj ne sprejme, še ni končana in se bo obravnavala še na pristojnih mestih oblastev.

PO ZEMELJSKI OBLI

JUGOSLAVIJA

V nedeljo je bil slovesni začetek gradbe železnice Črnomelj — Vrbovsko.

Poseben poudarek začetku gradbenih del je dala navzočnost prometnega ministra g. dr. Spaha, ki se je zjutraj pripeljal z brzovlakom v Ljubljano, kjer ga je pozdravil ban g. Marko Natlačen. G. minister dr. Spaho se je nato odpeljal v Črnomelj, ki se je za pričetek gradbenih del odel ves v zastave. Ko je prišel vlak ob pol 12. v Črnomelj, je pričakovala g. ministra na postaji peštr množica Črnomeljčanov, v katerih imenu mu je želel dobrodošlico narodni poslanec dr. J. Koce.

Jugoslovanska unija za zaščito otrok bo tudi letos 21. do 29. maja proslavila otroške dneve. Za to proslavo je pisala Nj. Vel. kraljica Marija uniji naslednje pismo:

»Z radostjo pozdravljam vse napore jugoslovanske unije za zaščito otrok, ki se zaveda, da se samo z gospodarskim, finančnim in zdravstvenim napredkom kmečke družine, posebno pa še matere-kmetice morejo zaščititi milijoni kmečkih otrok. Zato podpirajmo vsa stremiljenja ter združeno delajmo na tem, da bo kmečka mati uspešno vzgojila svoje otroke.«

G. ban dr. Natlačen je ta teden izvršil nadzorstveno potovanje po ptujskem okraju. Ob priliki slovesnega sprejema g. bana v Ptuj, mu je župan g. dr. Remec sporočil, da ga je mestni svet imenoval častnim meščanom mesta Ptuja.

ŠPANIJA

Velika vojaška parada, ki je bila 19. t. m. v Madridu, pomeni uradni konec španske državljanske vojne. Parade se je udeležilo okoli 200.000 vojakov. Nekaj pred deveto uro dopoldne je general Franco v slavnostnem sprevodu prišel v Madrid. V njegovem spremstvu so bili vsi člani generalitete. Ulice, po katerih je šel sprevod, so bile slavnostno okrašene vse do tribune, ki je bila pripravljena zanj in za njegovo spremstvo. Na vsej poti je množica ljudstva navdušeno vzklikala generalu Francu in Španiji. Pred začetkom spreveda sta bila izročena generalu Francu lavorjev venec in posebna spomenica, v kateri so poudarjena zgodovinska dela generala Franca kot vojaka odrešitelja domovine.

SV. OCE ZA OHRANITEV MIRU.

Od zelo meročajne strani se pobudo papeža Pija XII., da naj bi evropske veldržave začele iskati kakorkoli že medsebojnega stika v namenu sporazumne ureditve spornih vprašanj, smatra za mednarodni dogodek največjega pomena.

V Vatikanem mestu poudarjajo zelo ugoden odmev, ki ga je našel papežev korak v angleški javnosti, kakor tudi med francoskim narodom, izvzemši tisto skrajno desnico in levico, ki sta si danes po vsem svetu edini v rušenju krščanske kulture. Tudi Nemčija in Italija sta sprejeli papeževo pobudo z vso pozornostjo, čeprav se odgovor nanjo še ni izoblikoval v kakšni diplomatski listini.

Tudi apostolski delegat v Washingtonu je dobil nalog, da stopi takoj v zvezo s predsednikom Rooseveltom. Zlasti pa sta važna dva razgovora, ki jih je imel papež Pij XII. 8. t. m. z italijanskim in francoskim poslanikom v Vatikanu.

ANGLEŠKI KRALJ V AMERIKI

Angleški kralj. dvojica je na svojem prekoceanskem potovanju prispela v Kanado. V mestu Anebek je kralj Jurij najprej pregledal kanadsko gardo ter je ob tej priliki bilo oddanih 21 topovskih strelav. Ljudstvo je priredilo kralju navdušene manifestacije. Angleški kralj se je peljal v odprtem avtomobilu po mestu. Vse ulice so v zastavah. Ogromna množica ljudi je bila zbrana na obeh straneh cest koder se je vozil angleški kralj. Računa se, da je bilo na ulicah okoli dva milijona ljudi.

V mestu Ottava pa je imel kralj Jurij v poslopju parlamenta govor, kjer je izjavil, da ne obstoja v angleškem imperiju nobena nadoblast, temveč da je potom parlamentov izraženo svobodno združevanje narodov, ki uživajo skupne koristi vladavine. Vsi so enako vdani ideji miru, svobode in enakosti ter kroni.

Njegova največja želja je, da dokaže kanadskemu narodu edinstvo imperija. Izrazil je upanje, da bo o priliki svojega obiska v USA ojačal prijateljske odnose, ki obstojajo danes med USA in angleško zajednico. Ta obisk ima enako kakor nedavni obisk na evropskem kontinentu namen, izraziti željo naših narodov za čim tesnejšim prijateljstvom in čim boljšimi odnosi ne samo z narodi iste krvi, temveč z vsemi narodi na svetu.

RIM — BERLIN

Nemški in italijanski zunanji minister sta te dni podpisala v poslaniški dvorani novega nemškega kanclerstva nemško-italijansko zavezniško pogodbo. Pakt prijateljstva in zveze med Nemčijo in Italijo se glasi:

Čl. 1. Obe pogodbeni stranki bosta trajno v medsebojnih stikih, da se med seboj dogovorita o vseh skupnih interesih ali o vseh vprašanjih, ki se tičejo položaja v Evropi kot celoti.

Čl. 2. Če bi bili skupni interesi visokih podpisnic ogroženi po kakršnikoli mednarodnih dogodkih, se bosta takoj zatekli

k pogodbi in ukrenili potrebne ukrepe za obrambo svojih interesov. Če bodo varnost ali drugi interesi ene izmed podpisnic ogroženi od zunaj, bo druga podpisnica dala ogroženi stranki vso svojo politično in diplomatsko podporo, da se ta nevarnost odpravi.

Čl. 3. Če bi se v nasprotju z željami in upi visokih podpisnic zgodilo, da bi se ena izmed podpisnic zapletla v vojno s katero drugo državo ali z drugimi državami, ji bo druga podpisnica kot zaveznica takoj pomagala z vso svojo vojaško močjo na kopnem, na morju in v zraku.

Čl. 4. Da bosta v danem primeru mogli zajemiti naglo izvedbo zavezniških obveznosti, sprejetih s členom 3., bosta vladi obeh podpisnic še nadalje poglobili svoje sodelovanje na vojaškem polju in na področju vojaškega gospodarstva. Prav tako se bosta obe vladi stalno sporazumevali glede drugih ukrepov, potrebnih za dejansko izvršitev določil tega pakta. V ta namen bosta obe vladi ustanovili stalne odbore, ki bodo podrejani obema zunanjima ministroma.

Čl. 5. Visoki podpisnici se obvezeta že zdaj, da bosta v primeru vojne, ki bi se vanju skupno zapletli, sklenili premirje in mir samo v popolnem medsebojnem soglasju.

Čl. 6. Obe visoki podpisnici se zavedata pomena svojega skupnega razmerja do prijateljskih držav. Odločeni sta to razmerje tudi v bodočnosti vzajemno razvijati v duhu skladnih koristi, ki ju vežejo z omenjenimi državami.

Čl. 7. Ta pakt stopi v veljavo v trenutku podpisa. Obe visoki podpisnici sta se zedinili, da bo prvo razdobje njegove veljave trajalo 10 let, pred pretekem tega roka se bosta pa o pravem času dogovorili glede podaljšanja veljave pakta.

ANGLIJA — FRANCIJA — TURCIJA

Pogajanja med Anglijo in Sovjetsko Rusijo, še vedno niso prišla do kakšnega uspeha. Anglija bi sodelovanje Rusije rada, ga išče, se zanj trudi, toda Rusija zahteva previsoko ceno. Rusija hoče enostavno, jasno nedvoumno vojaško zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo, zvezo, ki bi vse tri velesile enako trdno obvezala, da morajo nastopiti z vso oboroženo silo v pomoč katerikoli zaveznici, ki bi bila zapletena v vojno. Tako daleč bi Anglija iz razumljivih razlogov ne šla rada. Toda za manj Rusija noče dati svoje pomoči Poljski in Rumuniji ter Baltskim državam. Tako so pogajanja obtičala. Francija je drugega mišljenja in prigrvarja Angležem, naj ruske zahteve sprejmejo. Predsednik angleške vlade Chamberlain je pred parlamentom izjavil, da bo Anglija vse storila, da pritegne tudi Rusijo.

VSAKEMU SVOJE

Bolje, da Krekova organizacija izgine, kakor da bi se umazala z idejami, proti katerim se je Krek boril vse življenje. (»Del. pravica« št. 20 od 11. V. 1939.)

»Del. pravica« očitno misli pri tem na JSZ.

Kaj naj k temu rečemo? Odgovor:

JSZ naj torej začne. Zdavnaj že se je izneverila Kreku in njegovim idejam. Udinjala se je marksizmu in njegovemu gospodarskemu programu. Javno ga je branila v svojem tisku v svojih nastopih.

Krek je marksizem pobijal. Torej?

Krek je gradil na osnovah okrožnice »Rerum novarum«. JSZ je okrožnica papežev brisiral. Se sedaj ni poklicala na odgovor svojih vodilnih ljudi, ki so trdili, da okrožnica »Rerum novarum« nosi samo veljavo in avtoriteto nekega frančiškana in da se tej pozna, da jo je spisal član beraškega reda, »Quadragesimo anno« pa veljavo nekega jezuita, kateri se tudi pozna, da jo je spisal član gosposkega reda. Nikoli ni obsodila svojega člana, ki je ob razpravljanju o teh dveh okrožnicah rekel, da so okrožnice papežev cunje popisanega papirja.

Tako Krek ni govoril. Torej?

Krek je ves in cel s celim narodom. Z njim je čutil in zanj je delal. JSZ hodi mimo njega in proti njemu. Lastno vodstvo zametava, tujemu se usužnjuje.

Krek ni delal tako. Torej?

Krek je živel s svojim časom, ni bil moderen, JSZ živi v preteklosti in je sterilna.

Torej?

Krek je bil res velik mož. Živel pa je iz veličine svojega duha, JSZ pa je pritlikavka, ki se ob njegovem siju kakor kušar greje. Duhu in svetlobi pot zastavlja, da je v temni senci, kdor je z njo. Torej?

JSZ in Krek!!!

Krek je živ, čeprav je mrtev, — JSZ je mrtva, čeprav je živa. Duh namreč nikoli ne umre. Kjer pa duha ni, pa tudi življenja ni. Pri JSZ ga ni, JSZ je mrtva in je torej boljše, da je ni.

JSZ naj izgine!

Ljubljanski velesojem

45. razstava prireditelj Ljubljanskega velesoja bo letošnji pomladanski velesoj od 3. do 12. junija. Razstavnici prostori so vsi zasedeni. Na razstavi bodo zastopane vse pomembnejše industrijske in obrtne panoge, tako kovinska, tekstilna, papirna, elektrotehnična, kemična, steklarska, živalska, stavbna, poljedelski stroji, glasbila, kurjava, keramika itd. Poleg tega bodo še zaokrožene razstave pohištva in stanovanjske opreme, avtomobilov, male obrti, pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov, turizem z gorenjsko in dolensko hišo v narodnem slogu in razstava protiplinske obrambe.

PALESTINA

V Jeruzalemu so bile te dni velike židovske demonstracije, ker se Zidi ne strinjajo z angleškimi načrti glede razdelitve Palestine. Pri teh demonstracijah je prišlo do hudega spopada med demonstranti in policijo ter angleško vojsko. Policija ni mogla pomiriti množice mladih demonstrantov s pendreki ter je bila prisiljena poklicati na pomoč vojaštvo, ki je rabilo strelno orožje. Več sto oseb je ranjenih.

DALJNI VZHOD

Japonska armada, ki stoji na Kitajskem, kaže vedno bolj znake vojne utrujenosti. O uporih med japonskimi četami ter o vojaških beguncih, ki prehajajo na kitajsko stran ali čez notranjemongolsko mejo, se sicer le malo sliši, so to le redki pojavi, vendar pa dokazujejo, da vedno bolj in bolj prodira v zavest japonskega vojaka prepričanje, da vse ogromne žrtve dveletnega vojskovanja stvarno niso prinesle nobenih uspehov in da Kitajci danes prav tako niso poraženi, kakor niso bili po začetnih uspehih japonske vojske.

Japonske izgube so daleč presegle vsa pričakovanja japonskih vojskovodij. Nepristranski vojaški opazovalci jih cenijo na 400.000 mrtvih in 200.000 hudo ranjenih.

Na kitajski strani so spremembe v armadi še vedno večje, kakor na japonski. Izgube same so nedogledno višje, kakor pri Japoncih. Nepristranski vojaški opazovalci so jih izračunali na več kot en milijon mrtvih in pol milijona hudo ranjenih. Japonci so pač boljše opremljeni. Posebno od Nemcev izvežbane kitajske divizije, ki so se borile pred Šangajem, so večidel pokončane. — Tudi med častništvom je smrt žela ogromne žrtve, toda na kitajski strani je opažati, da je padlo veliko število višjih in najvišjih častnikov, kar priča, da vlada med kitajsko vojsko čisto drugi borbeni in požrtvovalni duh tudi med najvišjim vodstvom.